

Ingen ska ångra sin utbildning

Saco studentråds politiska program

Ingen ska ångra sin utbildning
Saco studentråds politiska program
Saco studentråd

© Saco studentråd 2023

www.saco.se/saco-studentrad

Innehåll

Inledning	4
Saco studentråds kärnfrågor	5
<i>Studentens ekonomi</i>	5
<i>Studentens hälsa & trygghetssystem</i>	5
<i>Studentens koppling till arbetsmarknaden</i>	6
Under studierna & vägar in	8
<i>Antagning</i>	8
<i>Utbildningsfinansiering & -utbud</i>	8
<i>Undervisning & examination</i>	9
<i>Studentbostäder</i>	10
<i>Doktorander</i>	10
<i>Jämställdhet & jämlikhet i högre utbildning</i>	10
Efter studierna	12
<i>Arbetsmiljö & arbetsvillkor</i>	12
Facklig utveckling	13
<i>Fackens roll & ansvar</i>	13
<i>Miljö</i>	13
<i>Studentsektionernas roll i Sacofederationen</i>	14

Inledning

Saco studentråd är Sveriges största fackliga studentorganisation. Genom studentsektioner från Saco:s förbund samlar vi studenter från samtliga Sveriges lärosäten och alla Saco:s utbildningsinriktningar. Vi är framtid rösten i Saco och en samverkansarena för Sacoförbundens studentsektioner.

Vi är en viktig röst för Sveriges studenter i allmänhet och studentsektionernas medlemmar i synnerhet. Vi påverkar utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken för att förbättra situationen för nuvarande studenter, nyexaminerade och blivande studenter.

Studentrådet tar avstamp i vår professionsfackliga grund och påverkansarenan är främst på nationell nivå. Våra kärnfrågor rör därför studenternas ekonomiska situation, studenternas hälsa och trygghetssystem samt studenternas närhet till arbetsmarknaden. Däremot strävar vi alltid efter att förbättra studenternas situation i allmänhet och arbetar därför brett med studentfrågor. Precis som att Saco är akademikernas röst i samhällsdebatten är Saco studentråd studenternas röst.

I Saco studentråds politiska program samlas studentrådets åsikter. Programmet har två huvudsakliga syften. Främst är det ett dokument där studentsektionerna kan diktera vad Saco studentråd tycker. Det är också ett vägledande dokument för Saco studentråds styrelse att hämta vägledning vid politiska ställningstaganden i för studentrådet nya frågor. Därför återfinns både riktningar och reformförslag i programmet.

Saco studentråds vision är att ingen ska ångra sin utbildning. För det krävs både en trygg studietid och arbetsliv. För det krävs starka akademikerfack och för det krävs en stark studentrörelse inom de svenska akademikerfacken.

Saco studentråds vision:

- Ingen ska ångra sin utbildning

genom:

- En trygg studietid både vid studier och studieuppehåll,
- Utbildning av hög kvalitet med närhet till arbetsmarknaden,
- Högre utbildning som alla ser som ett möjligt livsval,
- En arbetsmarknad med valmöjligheter och där utbildning lönar sig,
- En stark akademikerfacklig rörelse med starka studentröster i organisationerna.

Saco studentråds kärnfrågor

Studentens ekonomi

Saco studentråds inriktning är

- att* studiemedlet ska vara allmänt finansierat och utformat på ett sådant sätt att det möjliggör för studier oberoende av livssituation,
- att* studenter ska ha tillgång till en omställningsförsäkring mellan studier och arbetsliv, samt
- att* det ska finnas en offentlig och facklig ambition att kontinuerligt öka ungas kännedom om vad som påverkar ungas pension.

Saco studentråd anser

- att* fribeloppet i studiemedelssystemet enbart ska baseras på de veckor studenten beviljas stöd från CSN för,
- att* antalet studiemedelsveckor ska vara tillräckliga för att tillgodogöra sig en hel studiegång och tillåta för felval vid valet av utbildning eller under utbildningen,
- att* bidragsdelen i studiemedlet ska utgöra minst 50 procent av det totala beloppet vid fullt uttag av ordinarie studielån och studiebidrag,
- att* det ska finnas ekonomiska incitament att flytta till områden med särskilda behov av akademisk kompetens, exempelvis genom avskrivning av studielån,
- att* pensionsrätter som betalas in under studietiden ska kopplas till studiemedlet och höjas,
- att* pensionsrätter som betalas in under en students studietid bör utökas men begränsas till lika antal veckor som CSN ger möjlighet till,
- att* studenter som behöver flytta för en obligatorisk praktikperiod eller verksamhetsförlagd utbildning ska ersättas för eventuella merkostnader.

Studentens hälsa & trygghetssystem

Saco studentråds inriktning är

- att* studenter ska ha tillgång till ett fullgott utbud av stöd och yrkeskompetenser för att förebygga ohälsa,
- att* studenters rehabilitering tillbaka in i studier ska byggas på en tydlig och effektiv samverkan mellan lärosäte, myndigheter och den offentliga vården, samt

att studenter ska integreras med socialförsäkringssystemet för yrkesverksamma.

Saco studentråd anser

att studenter ska få minst två kalenderdagens ledighet mellan avslutandet av en kurs/delkurs och starten av nästa på samtliga program och kurser,

att studenter ska få information av lärosätet om vilka studiesociala stöd som erbjuds vid sina lärosäten och av offentliga instanser,

att lärosäten ska ha god kännedom om sina studenters hälsotillstånd,

att det ska vara möjligt att vara sjukskriven på deltid och studera med studiemedel på deltid i kvartsfart, halvfart och trekvartsfart,

att studenten ska behålla sin utbildningsplats vid sjukskrivning,

att studerande föräldrar ska ha möjlighet att erhålla föräldrapenning på en nivå som motsvarar fullt uttag av ordinarie studiemedel,

att studenternas trygghetssystem ska vara transparenta och enkla att förutse,

att antalet karensdagar för studenter som blir sjuka inte ska överstiga 8 kalenderdagar, samt

att alla studenter ska ha en god arbetsmiljö.

Studentens koppling till arbetsmarknaden

Saco studentråds inriktning är

att praktiska inslag i utbildningen är värdefulla för studenten och ska präglas av såväl relevans för utbildningen som god koppling mellan utbildningen och arbetsmarknaden, samt

att studenten ska genom utbildning förmedla den senaste kunskapen till arbetsgivaren, inte tvärt om – profession och arbetsgivare ska ha insyn i utbildningens innehåll och vara en värdefull tillgång för att minska glappet mellan studier och yrkesliv.

Saco studentråd anser

att alla studenter som inte har verksamhetsförlagd utbildning eller praktik inom ramen för sitt program ska erbjudas det under sin utbildning,

att karriär-, studie- och yrkesvägledning av hög kvalitet ska finnas på alla lärosäten,

- att* både forskningserfarenhet och relevant erfarenhet från arbetslivet ska vara starkt meriterande för undervisande personal i högre utbildning, samt
- att* lärosäten systematiskt ska följa upp sina alumner vad gäller etablering på arbetsmarknaden och utbildningens upplevda relevans för arbetsmarknaden samt kommunicera resultaten till studenter och sökande.

Under studierna & vägar in

Antagning

Saco studentråds inriktning är

- att* antagningen till högre utbildning i Sverige ska vara rättssäker och transparent med goda möjligheter att ta hänsyn till olika kompetenser bland annat genom det alternativa urvalet, samt
- att* studie- och yrkesvägledning i grund- och gymnasieskola samt bra utbildningsinformation är de mest avgörande verktygen för att få framtida studenter att välja rätt utbildning och främja genomströmning.

Saco studentråd anser

- att* lottnings som urvalsmetod ska undvikas,
- att* utländska examina ska kunna kompletteras och valideras på ett rättvist, smidigt och för den examinerades enkelt sätt,
- att* validering av kompetens ska vara en möjlig väg in i högre studier,
- att* lärosätens arbete med breddad rekrytering ska följas upp och utvärderas kontinuerligt,
- att* grund- och gymnasieskolan ska vara kompensatorisk,
- att* högskolebehörighet ska vara möjligt att erhålla efter avklarade studier i gymnasieskola,
- att* högskoleförberedande vuxenutbildning ska granskas kontinuerligt och hålla hög nivå,
- att* varje elev ska komma i kontakt med studie- och yrkesvägledning regelbundet från och med förskoleklass och genom hela skoltiden, där vägledningen anpassas utifrån elevens behov och ålder, samt
- att* jämförbar information om utbildningars kvalitet, innehåll och utfall ska finnas lättillgängligt för sökande till högre utbildning.

Utbildningsfinansiering & -utbud

Saco studentråds inriktning är

- att* lärosätens finansiering ska vara så pass god att den tillåter utbildning och forskning av mycket hög internationell kvalitet,
- att* akademisk frihet inom både forskning och utbildning ska värnas, samt
- att* det ska finnas ett flexibelt utbildningsutbud avseende studietakt, undervisningsform och utbildningsorter.

Saco studentråd anser

- att* all högre utbildning ska vara avgiftsfri för studenter från Sverige och EES,
- att* avgiften för studenter utanför Sverige och EES ska motsvara kostnaderna för utbildningen,
- att* basanslagen till högre utbildning ska höjas,
- att* andelen undervisande forskningsaktiva lärare ska vara hög på både grundnivå och avancerad nivå,
- att* resurstilldelningssystemet och resurstilldelningen ska reformeras så att alla utbildningar får de resurser de behöver för en utbildning av hög kvalitet,
- att* kurser anpassade för yrkesverksamma akademiker ska finansieras med särskilda anslag till lärosätena,
- att* produktivetsavdrag ska avskaffas för Sveriges lärosäten,
- att* det ska finnas ett mycket attraktivt utbud av distanskurser och -utbildningar, samt
- att* distansundervisning ska vara ett aktivt val för studenten och inte ett resultat av kostnadsbesparingar.

Undervisning & examination

Saco studentråds inriktning är

- att* studentens kunskapsbehov ska vara vägledande för utbildningens utformning – organisatoriska eller personella förutsättningar ska inte vara ett hinder för utbildningen.

Saco studentråd anser

- att* all undervisande personal ska genomgå både grundläggande vetenskapligt grundad högskolepedagogisk utbildning samt kompetensutvecklas högskolepedagogiskt under karriärens gång,
- att* heltidsstudier ska på grundnivå motsvara i snitt minst 10 lärarledda timmar per vecka,
- att* kommuner ska ges förutsättningar för att satsa mer på att underlätta genomförande av examinationer och studiemoment på studentens hemort,
- att* examination och resultat ska vara såväl nationellt som internationellt jämförbara,
- att* studenters rätt till anonymitet vid examination ska stärkas, där det finns möjlighet.

Studentbostäder

Saco studentråds inriktning är

- att* tillgången till studentbostäder ska så långt som möjligt inte avgöras av en students ålder, familjesituation eller särskilda behov, samt
- att* det behövs särskilda stimulanser för att säkerställa en god tillgång av studentbostäder.

Saco studentråd anser

- att* för studentlägenheter ska hyran för ett rum och kök inte överstiga 40 procent av ordinarie studiemedel för heltidsstudier,
- att* studenters möjligheter att få bostadsbidrag ska vara förutsägbart och inte avgöras av ålder eller livssituation, samt
- att* högskoleorter ska erbjuda trygga andrahandsförmedlingar för studenter.

Doktorander

Saco studentråds inriktning är

- att* forskarstuderande ska erhålla fullgoda förutsättningar för att kunna fullfölja sina forskningsstudier, samt
- att* doktorander ska uppmuntras och ges goda förutsättningar att stanna kvar i Sverige efter disputation, både i lagstiftningen och på arbetsmarknaden.

Saco studentråd anser

- att* finansiering av forskarstudents anställning med hjälp av stipendier eller utbildningsbidrag ska inte vara tillåtet,
- att* alla forskarstuderande ska erhålla tillräcklig undervisningserfarenhet under utbildningstiden,
- att* minst en handledare ska vara utsedd för den forskarstuderande från första arbetsdagen.

Jämställdhet & jämlikhet i högre utbildning

Saco studentråds inriktning är

- att* studenter ska ha goda förutsättningar att påverka sin egen studiemiljö både på lärosätet och nationellt,
- att* funktionsvariationer inte ska utgöra något hinder för att tillgodogöra sig undervisning, examination eller studiesociala aktiviteter, samt

att lärosäten ska vidta förebyggande och främjande åtgärder så att allas lika rättigheter och möjligheter garanteras.

Saco studentråd anser

att studenter som väljer att arbeta för att påverka sin studiemiljö ska erhålla ersättning för den tid uppdraget kräver,

att lärosäten kontinuerligt och öppet ska följa upp och utvärdera hur studenter med funktionsvariationer får sina rättigheter tillgodosedda under studietiden, samt

att lärosäten ska följa upp och utvärderar arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering.

Efter studierna

Arbetsmiljö & arbetsvillkor

Saco studentråds inriktning är

att arbetstagare ska ha rätt till en strukturerad introduktion vid anställning, tydliga gränsdragningar mellan arbetstid och fritid samt en arbetsplats fri från trakasserier.

Saco studentråd anser

- att* en nollvision om stressrelaterade sjukskrivningar ska införas,
att hälso- och medarbetarsamtal ska genomföras av för ändamålet lämplig profession, exempelvis enhetschef, HR eller hälsovården,
att arbetsgivare ska ha en handlingsplan för att förebygga och åtgärda sexuella trakasserier, mobbing, hot och våld,
att arbetstagare ska beviljas ledighet i samband med uppbrottsprocess från en våldsam parrelation,
att arbetsgivare ska ha en policy för vad som gäller för arbete och tillgänglighet utanför arbetstid där ersättning för tillgänglighet ska framgå,
att fler arbetstagare ska ha möjlighet att gå ner i arbetstid med bibehållen lön, pension och semester,
att föräldraförsäkringen ska vara tredelad där en tredjedel reserveras för vardera vårdnadshavaren och en tredjedel disponeras fritt,
att arbetsgivare med färre än tio anställda ska ha tydliga strategier för hur verksamheten ska leva upp till diskrimineringslagens krav på att åtgärda osakliga löneskillnaden mellan män och kvinnor,
att det primära ansvaret för kompetensutveckling ska ligga hos arbetsgivaren och ske under ordinarie arbetstid,
att det ska finnas tydliga och individanpassade prognoser för en persons framtida pension, även för den som är egenanställd eller arbetar utan kollektivavtal,
att alla kollektivavtal ska ge arbetstagare med barn upp till 8 år tjänstepension motsvarande heltidsarbete,
att arbetsgivare och chefer ska ha tillräckligt med kunskap för att kunna arbeta med välmående och stress, samt
att att karensavdraget ska avskaffas.

Facklig utveckling

Fackens roll & ansvar

Saco studentråds inriktning är

- att svenska facken har en avgörande roll för att skapa hållbara villkor på arbetsmarknaden och ett mer rättvist samhälle,
- att Saco ska sträva efter att vara en samlande röst för Sveriges akademiker, genom att vara ett forum för samtliga förbund som organiserar akademiker.

Saco studentråd anser

- att Saco ska ta fram en tydlig definition av vad som avses med begreppet akademiker,
- att fackföreningar inte ska erbjuda privata sjukvårdsförsäkringar via försäkringsbolag som bryter mot Hälso- och sjukvårdslagens princip att vård ska ges efter behov,
- att alla fackförbund ska sträva efter en representativ rekrytering av medlemmar inom sina professioner och utbildningsgrupper,
- att alla fackförbund ska sträva efter en bred representation bland förtroendevalda,
- att Saco:s medlemsförbund ska ge Saco möjlighet att samordna studentrekrytering på lärosäten, samt
- att lärosäten inte ska ha policys eller riktlinjer som förhindrar fackförbund att informera om sin verksamhet.

Miljö

Saco studentråds inriktning är

- att Sveriges fackliga organisationer har en mycket viktig roll att spela i den rättvisa gröna omställningen, både genom påverkansarbete och genom att kanalisera engagemang.

Saco studentråd anser

- att samtliga förhandlare inom Sacofederationen ska vara väl införstådda med vilka möjligheter det finns att ha klimatfrämjande inslag i kollektivavtalen,
- att Saco ska främja ökad facklig samverkan för en hållbar och rättvis klimatomställning,
- att Saco ska vara en aktiv part i det europeiska fackliga arbetet med klimatfrämjande inslag i kollektivavtalen,
- att fackföreningsrörelsen ska investera förvaltad kapital i etiska och klimatvänliga alternativ,

att fackföreningsrörelsen ska arbeta för en hållbar tjänstepension där arbetstagares kapital placeras i etiska och klimatvänliga alternativ.

Studentsektionernas roll i Sacofederationen

Saco studentråds inriktning

att alla förbund inom Saco ska ha studentrepresentanter valda av studentmedlemmar inom förbundet med uppdrag att representera studentmedlemmarna gentemot förbundet.

Saco studentråd anser

att förtroendevalda inom Saco studentråds federation får arvode för förtroendeuppdrag,

att ersättningen för studenter och yrkesverksamma för fackligt arbete ska vara jämförbar och likvärdig,

att Sacoförbunden ska arbeta aktivt för kontinuitet och organisationsminne i sina studentsektioner,

att studentrepresentation ska finnas i relevanta organ i moderförbundet,

att Sacoförbunden ska inkludera studentsektionerna i sitt politiska påverkansarbete, i synnerhet i frågor som rör studentmedlemmarna,

att studentrepresentation i form av röstberättigade ombud ska finnas på Sacos kongress,

att Sacoförbunden ska erbjuda en plattform för engagerade studenter att mötas och uppmuntra till fysiska möten,

att varje studentsektion i Sacofederationen ska ha tillgång till en särskild kontaktperson på sitt moderförbunds kansli,

att moderförbunden i Sacofederationen ska verka för att det är hållbart och attraktivt att vara förtroendevald som student,

att utarbetade informationsflöden mellan moderförbund och studentsektion ska finnas, samt

att studentrepresentanter ska tillsättas med studentmedlemmars inflytande, önskvärt med hjälp av en valberedning.

Saco studentråd är Sveriges största studentfackliga centralorganisation och utgör student- och framtidsrösten inom Saco. Studentrådet arbetar med frågor som rör högre utbildning, arbetsmarknad och välfärd.

Vi samlar 120 000 studenter genom våra 17 studentsektioner. Saco förbundens studentsektioner samlar medlemmar inom nästan alla utbildningar på högskoleorter över hela landet. Medlemmarna är allt från högskolenybjörjare till studerande på forskarutbildningen – morgondagens utförare.